

30/4/44

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΘΟΥΣΑ "ΠΑΛΛΑΣ",

ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1944, ΩΡΑ 10.30 Π. Μ.

ΣΥΝΑΥΔΙΑ

ΤΗΣ

ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

Γ. ΔΥΚΟΥΔΗΣ

ΤΗ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙ

ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ:

Κ^{ΑΣ} ΕΙΡ. ΠΙΣΤΗ - ΔΡΑΚΟΠΟΥΔΟΥ

(ΒΙΟΛΙ)

Δ^{ΙΑ}ΟΣ ΕΛΕΝ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΔΟΥ

(ΤΡΑΓΟΥΔΙ)

ΤΙΜΑΙ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

ΘΕΩΡΕΙΟΝ (κατά θέσιν)	ΔΡ. 200.000
ΠΛΑΤΕΙΑ Α'	" 200.000
ΠΛΑΤΕΙΑ Β'	" 150.000
ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟΝ	" 150.000
ΕΞΩΣΤΗΣ	" 100.000

ΤΙΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΡ. 25.000

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

1. **Rienzi**, είσαγωγή R. WAGNER
2. **Κοντσέρτο για βιολί σέ Ρε μείζ.** W. A. MOZART
I. Allegro
II. Andante cantabile
III. Rondeau. Andante grazioso
Σολιστ ή κ. Είρ. Πίστη - Δρακοπούλου
3. **Νοσταλγικοί Χοροί** ΣΤ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

4. **Πανηγύρι** Μ. ΒΑΡΒΟΓΛΗ
5. α. **Ρετσιτατίβο και Καβατίνα** G. PAISIELLO
τῆς «Δήμητρας» ἀπ' τὸ μελόδραμα
«Περσεφόνη»
- β. **Lohengrin** R. WAGNER
"Όνειρο τῆς "Ελλάς
Σολιστ ή Δίς "Ελ. Παπαγιαννοπούλου
6. **Πρόσκληση σέ θάλας** K. M. von WEBER
(H. BERLIOZ)
-
-

R. WAGNER

RIENZI (ΕΙΣΑΓΩΓΗ)

Τὸ μελόδραμα τοῦ Βάγνερ: «Ριέντζι» γράφηκε στὴ Ρίγα τὸ 1838· ὕστερα ἀπὸ πολλὰς προσπάθειες τοῦ συνθέτη γιὰ νὰ τὸ παίξῃ στὸ Παρίσι, κατὰ τὸ διάστημα τῶν τριῶν χρόνων ποὺ εἶχε μείνει ἐκεῖ, κατάρθρωσε στὸ τέλος νὰ τὸ ἀνεβάσῃ στὴ Λυρική σκηνὴ τῆς Δρέσδης (20 Ὀκτωβρίου 1842), χάρις στὴν ἐπιμονὴ δύο διασημῶν τραγουδιστῶν, τοῦ τενόρου Tichatshek καὶ τῆς σοπράνο Βιλχελμίνας Schoeder Devrient. Τὸ ἔργο ἐθριάμβευσε καὶ ὕστερα ἀπ' αὐτὸ ὁ Βάγνερ διωρίστηκε πρῶτος διευθυντὴς ὀρχήστρας τῆς Ὀπερας τῆς Δρέσδης. Ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ Ριέντζι, ποὺ εἶναι καθρέπτης τοῦ ὄλου μελοδράματος, διαπνέεται ἀπ' τὸ μοναδικὸ αἶσθημα ποὺ δεσπόζει τοῦ ἔργου: τὸ αἶσθημα αὐτὸ εἶναι ὁ φλογερὸς ἔρωτας γιὰ τὴν ἐλευθερίαν, ἡ ἐνδοξη πάλη τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς νομιμοφροσύνης, ἐναντίον τοῦ δεσποτισμοῦ μιᾶς διεφθαρμένης ἀριστοκρατίας. Ὡς φόρμα ὁ Ριέντζι πλησιάζει πρὸς τὸ παλῆθ μελόδραμα καὶ ὡς τεχνοτροπία συγγενεῖται περὶ πολὺ πρὸς τὸν Γκλόουκ καὶ τὸν Σποντίν παρὰ πρὸς τὸν Μάγιερμπερ. Βρίσκουμε ἤδη στὸ ἔργο αὐτὸ ἴχνη τοῦ Leit-Motiv καὶ ἐνορχήστρωσι ποὺ προαναγγέλλει τὴν τέχνη τοῦ συνθέτη τῆς Τετραλογίας.

ΣΤ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ

ΝΟΣΤΑΛΓΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ

Τὸ συμφωνικὸ αὐτὸ ἔργο εἰς Λα ἐλάσσονα, ποὺ ἀρχικῶς προωρίζετο ὡς τὸ Scherzo μιᾶς συμφωνίας, γράφτηκε πρὸ εἰκοσαετίας στὸ Παρίσι, μόλις ὁ συνθέτης τελείωσε ἐκεῖ τίς σπουδές του καὶ πρωτοπαίχτηκε στὴ λευτρόπολι τῆς νοτιοῦ Γαλλίας Lamalou les bains.

Ἐκεῖνο ποὺ ἐπεζήτησε μέσα σ' αὐτὴ τὴν προσπάθεια, εἶναι ἡ ἐκδήλωσις δύο κυρίως συναισθημάτων, τῆς ἀθεθαϊότητος καὶ κάποτε τῆς ἀγωνίας ποὺ δοκιμάζει συνήθως ὁ ξενιτεμένος μακρὰ ἀπ' τὴν πατρίδα του καὶ ὕστερα τῆς νοσταλγίας μιᾶς περασμένης ζωῆς γλυκειᾶς καὶ ἀφρόντιδος ποὺ ἔζησε κάποτε στὰ πατρικὰ του χώματα.

Τὸ πρῶτο μοτίβο ἐξαγγέλεται ἀπὸ τὰ 4 κόρνα καὶ ἀκολουθεῖ ἐκεῖνο τῆς νοσταλγίας ἀκουσμένο γιὰ πρώτη φορά ἀπὸ τὸ οὐθὸ. Ἐπάνω στὰ δύο αὐτὰ θέματα στηρίζεται ὅλο τὸ ἔργο, ἄλλοτε διαλεγόμενα μεταξὺ τους καὶ ἄλλοτε συνυφασμένα μὲ διαφόρους χορευτικοὺς ρυθμούς, γιὰ νὰ τελειώσῃ σὲ ἕνα tutti τῆς ὀρχήστρας μὲ ἐπικράτησι τοῦ πρώτου θέματος (τῆς σκληρῆς πραγματικότητος) ποὺ ξανακούγεται τώρα ἀπὸ ὅλα τὰ χάλκινα. Ἡ τεχνοτροπία του, ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ χρονολογία τῆς συνθέσεως, ἀκολουθεῖ μᾶλλον τὴν παράδοσι, παρὰ τὴν σύγχρονη νεωτεριστικὴ σχολή.

M. ΒΑΡΒΟΓΛΗ
ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ

Τό «Πανηγύρι» τοῦ κ. Μ. Βάρβογλη εἶναι ἕνα συμφωνικό σκίτσο πού γράφθηκε στό Παρίσι τό 1909. Τό ἔργο ἡμῶς ἀποκρυσταλλώθηκε στήν ὀριστική του μορφή τό 1925, ὅστερα ἀπ' τήν νέα ἐπεξεργασία καί τήν ἐνορχήστρωση στήν ὁποῖαν ἀσχολήθηκε ἀρκετά ὁ συνθέτης. Τό ἔργο αὐτό καθ' ἑαυτό δέν εἶναι μουσική ἀναπαράσταση Ἑλληνικοῦ πανηγυριοῦ, ὅπως θά μπορούσε νά φαντασθῆ κανεῖς, ἀλλά μάλλον φαντασία καί τό ζῦνημα τῶν ἀναμνήσεων καί τῆς νοσταλγίας τοῦ συνθέτου πού καθισμένος στό πιάνο, σ' ἕνα σκυθρωπό καί σκοτεινό δωμάτιο τῆς γαλλικῆς πρωτεύουσας, θυμᾶται τή χαρά καί τή ζωή τῆς ἑλληνικῆς πατρίδας, τήν εὐθυμία καί τά γλέντια πού ἄφισε πίσω, κάτω ἀπ' τόν γελαστό οὐρανό τῆς Ἀττικῆς. Τό ἔργο ἀρχίζει μέ μιᾶ ἀργή εἰσαγωγή πού ἐκθέτουν τά μπάσσα μαζί μ' ἕνα μονότονο ρυθμικό χτύπο τῆς ἄρπας. Τό κύριο θέμα παρουσιάζεται στό ἀγγλικό κόρνο. Σέ λίγο τό κύριο αὐτό θέμα ἐμφανίζεται μέ δεύτερο τύπο καί μέ ρυθμική ἀγωγή 5/4. Κατά τήν ἐξέλιξι μέσ' ἀπ' τή φαντασία τοῦ συνθέτου περνᾷ ἡ ἀνάμνηση τοῦ πανηγυριοῦ πού ἀποδίδεται μέ τό γνωστό λαϊκό θέμα «γιαροῦμι», τό ὁποῖο παρουσιάζεται στήν ἀρχή μέ μιᾶ πρωτότυπη ἀπομίμηση τῆς λατέρνας καί μέ ρυθμική συνοδεία τῶν κρουστών. Ἡ τελευταία ἐντύπωση τοῦ ἔργου εἶναι ὅτι ἡ ἀνάμνηση τοῦ πανηγυριοῦ, πού εἶχε κάνει νά σκιρτήσῃ ἡ καρδιά τοῦ συνθέτου μέσα στήν ξενητεία, ἀρχίζει νά σβύνη χωρίς νά κατορθώσῃ νά τόν ἀπαλλάξῃ ἀπό κάποιο αἶσθημα μελαγχολίας πού κυριεύει τή ψυχή του.

K. M. VON WEBER
ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΕ ΒΑΛΣ

Ἀπ' τά πειδ δημοφιλῆ ἔργα τοῦ Βέμπερ, ἡ «Πρόσκληση σέ βάλς» ἔχει γραφῆ ἀρχικῶς γιά πιάνο, ἀργότερα δέ ἐνορχηστρώθηκε ἀπό πολλούς, μεταξύ τῶν ὁποίων καί τόν Μπερλιόζ, τοῦ ὁποῖου ἡ ἐνορχήστρωση ἐκτελεῖται σήμερα. Τό ἔργο αὐτό εἶναι μιᾶ ἐλεύθερη φόρμα τοῦ βάλς, τοῦ ὁποῖου κόδεξται ἡ ρυθμική συμμετρία καί σ' αὐτό ὁ Βέμπερ εἶναι ὁ πρόδρομος τῶν ἐλευθέρων βάλς πού ἐβόξασαν τόν Σοπέν. Ὅσον ἀφορᾷ τήν ἀργή εἰσαγωγή πού προηγείται τοῦ καθαυτοῦ βάλς, ὁ Βέμπερ ἐξηγεῖ στή γυναῖκα του, στήν ὁποῖα καί εἶναι ἀφιερωμένο τό ἔργο (τό 1819), ὅτι παριστάνει τήν πρόσκλησι ἀπ' τόν καθαλλιέρο, τήν ἀρνησι τῆς ντάμας, τήν ἐπιμονή, τήν ἀποδοχή καί σιτῆ τέλος (στήν coda), ἀμοιβαία εὐχαριστήρια τῶν χορευτῶν. Ἡ πρόσκληση σέ βάλς» εἶναι λοιπόν, ὅπως τό λέει ὁ ἴδιος ὁ συνθέτης, ἕνα «μιμόδραμα», μέ δραματικό καί ψυχολογικό περιεχόμενο. Ἀπ' τήν ἄλλη μεριά, ὁ γιός τοῦ Βέμπερ ἀποκαλεῖ τή σύνθεση αὐτή μικρό Singspiel (θεατρικό ἔργο, κρᾶμα πρόξας καί μουσικῆς) γιά πιάνο χωρίς λόγια καί μᾶς πληροφορεῖ ὅτι τά μοτίβα τοῦ ἔργου εἶναι παρμένα ἀπ' τό μελόδραμα Alcindor πού εἶμεινε μόνο σέ σκίτσα.